דרשוני כרך ב — ברכות הנהנין: ברכת הנקה

ברכות הנהנין: ברכת הנקהאפרת גרבר ארן

נחלקו חכמים וחכמות, מאימתי מברכין על האכילה.חד אמר – משעה שהגיע לגיל מצוות.חד אמר – משעה שהגיע לגיל חינוך.וחדא אמרה – משעה שנפק לאווירא דעלמא.למאן דאמרה משנפק לאווירא דעלמא, מאי מברך על חלב אמו?עד דהווה בר שנה מברך 'ברוך אתה ה' אלו־הינו מלך העולם שעשה לי כל צורכי'.מכדי דכל צורכו יש בו בחלב אמו: מזון ונוזלים, חום וקִרבה.מן דהווה בר שנה ועדיין חלב אם בו, יברך 'ברוך הטוב והמיטיב'.שאלו חכמים: וכיצד יברך ואין בו לשון ובינה?מיתיבה: תברך האם, שהרי בינה יתרה ניתנה בה.ואם בירכה לבנה, לא תברך על עצמה? הורתה, תברך האם על בנה ועל עצמה.ומה תברך לעצמה?'ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שעשני אשה'.

משעה שנפק לאווירא דעלמא – משעה שיצא לאויר העולם. מאן דאמרה – לשיטת מי שאמרה. מאי מברך – מה מברך. עד דהווה בר שנה – עד שיהיה בן שנה. מכדי דכל צורכו – שבחלב אמו יש לו כל צורכו. מן דהווה בר שנה – מי שהיה בן שנה. ברוך... שעשה לי כל צורכי – מברכות השחר. הטוב והמיטיב – ברכה הנאמרת על אירוע משמח. שהרי בינה יתרה ניתנה בה – ראו בבלי, נידה מה, ע"ב. שעשני אשה – בברכות השחר נוסח הברכה הנאמרת על ידי גברים הוא 'שלא עשני אשה'.